เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

ความเป็นมา แต่งในสมัยรัชกาลที่ ๓

ผู้แต่ง คุณสุวรรณ

ลักษณะการแต่ง กลอนบทละคร

(ช้าปี่)* เมื่อนั้น
พระมะเหลเถไถมะไหลถา
สถิตย์ยังแท่นทองกะโปลา
ศุขาปาลากะเปเล
วันหนึ่งพระจึงมะหลึกตึก
มะเหลไถไพรพรึกมะรึกเข
แล้วจะไปเที่ยวชมมะลมเต
มะโลโตโปเปมะลูตู
ตริแล้วพระมะเหลจึงเป่ปะ
มะเลไตไคลคละมะหรูจู่
จรจรัสตันตัดพลัดพลู
ไปสู่ปราสาททท้าวโปลา ฯ๖คำฯ เพลงช้า

๏ ร่าย ครั้นถึงจึงเข้าตะหลุดตุด
ก้มเกล้าเค้าคุดกะหลาต่ำ
มะเหลไถกราบไหว้ทั้งสองรา
จึงแจ้งกิจจามะเลาเตา
ด้วยบัดนี้ตัวข้ามะเหลเถ
ไม่สบายถ่ายเทกะเหงาเก่า
จะขอลาสองราหน้าเง้าเค้า
เที่ยวมะไลไปเป่าพนาวัน ฯ๔คำฯ

๏ เมื่อนั้น
ท่านท้าวโปลากะปาหงัน
กับนางตาลากะปาลัน
ได้สดุบตรุบหันมะเลเท
มะลอกทอกบอกว่าจะลาไป
พนาป่าทำไมจะไพล่เผล

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

มะเลอเตอเป่อเปื้อนเที่ยวเชือนแช
จึงตรัสห้ามมะเหลเถมะเลทา
เจ้าอย่าไปไชเชกะเปลู
จงเอ็นดูพ่อเถิดมะไหลถา
พระมะเหลไถเผ้ามะเลาชา
ก็จำให้ลูกยามะลาปอง ฯ๖คำฯ

๏ เมื่อนั้น
มะเหลไถทูลลามาหงองก่อง
จึงตรัสสั่งเสนากะจารอง
ให้ผูกม้าปาป่องกะงึงกึง ฯ๒คำฯ

๏ บัดนั้น
เสนารับสั่งกะงังกึ่ง
ไม่นั่งนิ่งวิ่งไปมะลึงตึง
มะลันตันครั้นถึงจึงบอกกัน
ว่าบัดนี้มีรับสั่งมะเหลเถ
ให้ผูกม้าปาเปกะหงันกั้น
จะเสด็จเตร็จเตร่มะเลตัน
ว่าแล้วชวนกันมะแลงแตง ฯ๔คำฯ

๏ ยานี ผูกเบาะอานพานหน้ามะเหลาะเตาะ
เข็มสลักปักเปาะกะแง่งแก่ง
เตรียมทั้งพหลพลแปงแมง
แล้วไปทูลแถลงมะแรงตา ฯ๒คำฯ

๏ ร่าย เมื่อนั้น
พระมเหลเถไถมะไหลถา
ได้ฟังเสนาทะเลาปา
เสด็จมาที่สรงมะลงโช ฯ๒คำฯ เสมอ

๏ โทน สระสรงทรงสุคนธ์ปนตลึก
ลูบไล้ไป่ปึกกะโง่โก่
สนับเพลาเชิงไชกะไรโจ
ภูษาสีสะโรกะโปลัน
เจียรบาดปักทองกะลองเต็ด
ปั้นเหน่งเพชรสายสอดจรอดฉัน
ฉลององค์อย่างน้อยกะปอยลัน
มะลวงชวงปวงปันคั่นทองกร
มงกุฎแก้วแววววาบมาราบรับ
กรรเจียกจันปันกับมะหลอนฉอน
ธำมรงค์จินดากะราชอน
ตลุดฉุดอรชรมะลอนชัน
ดูเลือบเชือบเหลือบแลกะโปงโลง
งามดังปังโปงกำงั่นกั่น
กะงวยกวยฉวยพระแสงมะแรงตัน

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

มอระตอก็รันขึ้นอาชา ฯ๘คำฯ เชิดฉิ่ง

๏ ร่าย พร้อมหมู่โยธาพะลาแหน
พลาหับนับแสนแน่นหนา
ได้ฤกษ์เลิกพหลมะลนทา
ออกจากภารากะปาโล ฯ๒คำฯ กราว

๏ ชมดง พระชมเขาเนาเนินกะหรกกก
รุกขชาติดาษดกมะโหลโต๋
มะลาตันสาระพันกะลันโป
กะลาปีย์โถมะโยตัน
มะโยติงปริงปรางลางสาบ
ลางสาดหาดหาบมะหลันปั่น
มะลันปีสีเสียดประเหยียดกัน
ประยงค์แก้วแถวพันมะลันดา
มาลีดวงพวงช่อมะลอชร
มาลีชาดมาดช้อมมะรอนฉา
มะรินชิงจิงจ้อมะยอตา
มะยมเต็มเข็มลามะกาโล
มะกาลิงปิงปุ่มกะทุ่มท้อน
กะทิงถินกลิ่นขจรมะลอนโหว
มลิวันมันโมกกะโหลกโก
กุหลาบแกมแนมโยทกาลี
กาหลงชงโคมะโยแป่ว
มะโยปมนมแมวมะแลวฉี
มะไลยฉาวสาวหยุดมะลุดลี
มลิลาสารภีมะลิโช
พระชมปักษากาลาชอน
กะลาฉินบินว่อนกะล่อนโฉ
กะลิงเฉียบเหยียบแต้วเค้าแมวโม
เค้าเมงหมิ่นผินโผพะโวตา
พะวาติบจิบจาบคาบไข่
ขาบเคียงเขาไฟไถลถา
ถลาโถมโจมจับมารับกา
รับกันจำพันจากะสาลม
กะสาเล่นเบญจวันมะลันปี
มะลันโปโนรีมะลีสม
มะลาโสนโกญจากะทาทม
กะทาเทืองเงื่องงมมะลมปา
มะลาปิงคลิ้งโคลงอีโลงแล่น
อีลุ้มลี้อีแอ่นกะแรนฉา
กะเรียนฉาบคาบคั้นมะรันบา
มาร่อนบินกินหว้ามะลาแซง
มะลาซัดสัตวากระสาสูง
กระแสเสียงเถียงยูงกะรูงแฉ่ง
กะรอกฉวยกล้วยไม้ดูไวแวง

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

ดุเหว่าหวานขานแข่งระแวงวัง
ระเวงแว่วแจ้วเจื้อยระเรื่อยร้อง
ระเรื่อยรี่มี่ก้องมะลองกั่ง
มะเลียบกิ่งทิ้งถ่อนมะลอนกัง
มะเล่นกิ่งชิงรังมะลังโต
มาโลดเต้นเม่นหมีชะนีบ่าง
ชะนีแบดแรดช้างกะงางโก่
กะแหงนเกยเสยแทงทะโยงโย
ทยานโยกโศกโสทะโลเป
ทลายป่นกล่นเกลื่อนทะเลือนเท่า
ถลาโถมถล่มเท้าทะเลาเส
ถลันสำถลำสวบระยวบเย
ระยำทับเทมะเลทอน
มะไลโทโคถึกมรึกคี
มรึกคาพาชีมะหลอนฉอน
มาลบเขือเสือสิงห์มะหิงษ์จร
มหาใจไกรสรมะลอนชา ฯ๒๘คำฯ เชิด

๏ (สมิงทอง) เมื่อนั้น
พระมะเหลเถไถมะไหลถา
เพลิดเพลินฤทัยมะไลทา
ลืมทุกข์ศุขามะลาจี
ละเลิงจนสนธยาหัศดง
หัสดับลับลงคิรีศรี
พระจึงมีสิงหนาทประภาษพี
สั่งพวกเสนีมะลีทา
ให้ยับยั้งพหลกะรนจง
กะร้อมชอมล้อมวงมะรงฉา
แล้วให้ช่วยกันมะรันทา
มะเรทับพลับพลาพนาลี ฯ๖คำฯ

๏ (ร่าย) บัดนั้น
เสนารับสั่งมาลังปี่
มะลุกปุกคุกเข่ามะเลาตี
มะรันทังดังมีมะลีทา
เกณฑ์กันฟันแฝกมะแลกแจง
คัดขุดลุดแชงมาแลงฉา
กะรับชับสรรพเสร็จมะเร็จตา
สำเร็จตามบัญชามะลาเท ฯ๔คำฯ เจรจา

๏ เมื่อนั้น
พระมเหลเถไถมะไหลเถ
เสด็จขึ้นพลับพลามะลาเท
มะไหลถอนนอนเอ้ทะเวกา ฯ๒คำฯ

๏ (ช้า) ทะเวศกายคายคันรัญจวน
ร้อนใจใคร่ครวญหวนหา

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

หวนโหยโดยดิ้นในวิญญา
วิญญากจากปรามะราโท
มาแรมทางกลางป่าพนาดอน
พนาแดนศิงขรมะยอนโฉ
มาเย็นเฉื่อยเรื่อยร้างน้ำค้างโพร
น้ำค้างพรมลมโวมะโรตอน
มารื่นต่างนางในรำไพพัด
รำเพยเพียงเคียงรัตน์ปัจฐรณ์
ปธมที่ศรีไสจะไลชอน
จนหลับชิดสนิทนอนมะลอนชา ฯ๘คำฯ ตระ

๏ ยานี มาจะกล่าวบทไป
ถึงท้าวหัสไนยมะไหลถา
สถิตย์ที่วิมานมะลานชา
กายารุ่มร้อนมะลอนจี
จึงเล็งทิพเนตรมะเลดป่า
ในชมพูแผ่นหล้ามะลาถี
เห็นพระมะเหลเถทะเวที
มาแรมร้างค้างที่มะลีไช
เพราะไม่มีคู่จรูสม
เสวยรมย์ราชามะลาไส
ผู้เดียวเปลี่ยวองค์มะลงไต
จำเราจะให้มะไลทา
อันลูกท้าวไทมะไลที
เลิศล้ำนารีมะลีถา
ชื่อนางตะแลงแกงมะแลงกา
วาสนาควรคู่มะลูตอง
อัมรินทร์จินตนาแล้วลาเชด
เหาะระเห็จจากวิมานมะลานถอง
มายังกรุงไกรมะไลทอง
โดยจิตคิดปองมะรองแทง ฯ๑๐คำฯ เหาะ
๏ ร่าย ครั้นถึงซึ่งภารามะลาตั้ง
โกสีย์ลงยังมะลังแต่ง
เข้าไปในปรางค์มะรางแชง
อุ้มองค์ตะแลงแกงตะแลงมา ฯ๒คำฯ
๏ เหาะลิ่วปลิวฟ้ามาฉับพลัน
ถึงพลับพลาสุวรรณมะลันถา
วางองค์ลงใกล้มะไลชา
อัมราพินิจมะลิดจู ฯ๒คำฯ

๏ (ชมโฉม) งามดังสุริยันมะลันตอน
เคียงดวงศศิธรมะลอนฉู
จะดูไหนวิไลกะไรตู
สมสองครองคู่จะลูเจ
ดูโฉมตะแลงแกงแมลงกัด
งามดังเพชรรัตน์มะลัดเถ

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

งามพระมเหลไถมะไลเท
ดังสุวรรณอันเอละเลทา
สมวงศ์ทรงศักดิ์จักรพรรดิ์
สมเชื้อเนื้อกษัตริย์มะลัดถา
สมทรงคงครองกะรองปา
เป็นมหาจรรโลงมะโรงกี
แล้วท้าวหัสไนยมะไลถา
ก็ออกจากพลับพลาพนาศรี
สำแดงแผลงอิทธิ์ฤทธี
ไปสู่ที่วิมานมะลานทา ฯ๘คำฯ เชิด

๏ ร่าย เมื่อนั้น
พระมะเหลเถไถมะไหลถา
ผวาตื่นฟื้นจากมะรากปา
เห็นนางกัลยามะลาที ฯ๒คำฯ

๏ (ชมโฉม) พระเพ่งพินิจมะลิดตัก
ประไพพักตร์เพียงจันทร์มะลันถี
อรชรอ้อนแอ้นมะแรนจี
เลิศล้ำนารีมะลีทา
ฤาหนึ่งนางในมะไลจีก
พระไพรพฤกษ์พระไทรมะไลต่ำ
แกล้งจำแลงแปลงกายมะไลทา
มาหลอกเล่นเห็นมามะลาตม
ฤาหนึ่งยักษ์ขินีผีไพร
มาคิดปองลองใจมะไลถม
จึงทรงโฉมโสภามะลางม
จำจะปลุกชวนชมขึ้นลมปู ฯ๖คำฯ

๏ ร่าย คิดพลางทางอิงมะลิงออง
ค่อยประคองปลุกนางมะลางฉู
เจ้างามชื่นตื่นเถิดมะเลิศตู
แล้วเล้าโลมโฉมตรูมะลูเตา ฯ๒คำฯ

๏ เมื่อนั้น
โฉมนางตะแลงแกงมะแลงเก่า
ลืมเนตรเห็นองค์มะลงเทา
นงเยาว์เคืองขัดปัดกร
เออไฉนไยทำกะลำกัก
มาหาญหักไม่เกรงมะเลงฉอน
ข้าอยู่ถึงภารากะลาตอน
ไปลักพามาชอนมะลอนไชย ฯ๔คำฯ

๏ เมื่อนั้น
พระมะไหลไถเถมะเหลไถ
ได้ฟังพจนามะลาไท
ภูวไนยจึงมีมะลีทา ฯ๒คำฯ

๏ โอ้โลม โฉมเฉลา
พี่จะเล่าให้แจ้งมะแลงก่า

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

เดิมทีพี่จากมะรากกา
มาเที่ยวเล่นป่ามะลาไช
พอค่ำย่ำแสงมะแลงชอน
พี่ดะหลุดหยุดนอนมะลอนไฉ
เป็นกุศลดลจิตมะลิดไท
เคียงได้เคียงคู่มะลูทอง
ชรอยว่าเทวัญมะลันที
อุ้มองค์มารศรีมาสมสอง
จึงได้ประสบมะลบออง
นวลน้องเจ้าอย่าเขินมะเลินใจ ฯ๖คำฯ

๏ ร่าย เมื่อนั้น
โฉมนางตะแลงแกงมะแลงไก๋
ได้ฟังถ้อยคำมะลำไท
ทรามวัยจึงตอบมะลอบที
ไปว่าเอาเทวัญมะลันตู
เหมือนหนึ่งใครไม่รู้มะลูถี
เมื่อครั้งไรใครพามะลาชี
ภูมีเก็บเอามาเลาตา
แล้วนางแค้นขัดมะลัดตอน
เคืองค้อนภูวไนยมะไหลถา
น้อยฤานั่นน่าเชื่อมะเรือปา
มาเศกแสร้งแกล้งว่ากะลาเกา ฯ๖คำฯ
๏ เมื่อนั้น
พระมะไหลไถเถมะเหลเถา
เห็นนางกัลยามะลาเตา
จึงตรัสโลมเล้ามะเลาปอน ฯ๒คำฯ

๏ ชาตรี ดูก่อนโฉมตรูมะลูถี
เวทีมิเชื่อมะเหลือถอน
อันพระอุณรุทมะลูดชอน
เทวาก็พาจรมะลอนเกา
ไปสมสร้อยอุษามะลาตึก
โฉมยงจงนึกมะลึกเก๋า
นี่บุญของพี่ยามะลาเตา
จึงพาเจ้ามาสมมะลมเต
ว่าพลางทางถดมะหลดติด
อย่าอายเอียงเบี่ยงบิดมะลิดเป๋
นางป้องปัดหัตถามะลาเท
มะโลโตโปเปมะเลตุง
สองภิรมย์ชมเชยมะเลยปม
สำราญรมย์รื่นเริงมะเลิงตุ๋ง
สัพยอกหยอกเย้ามะเลาชุง
สมสวาดิ์มาดมุ่งมะลุงแชง ฯ๘คำฯ โลม
๏ ร่าย ครั้นรุ่งรางส่างแสงมแลงทอง
สกุณาร่าร้องมะรองแฉ่ง

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

พระตื่นจากไสยาศน์นลาตแทง
ชวนองค์ตะแลงแกงมะแลงกง
สระสรงภักตรามะลาเต็ด
สรรพเสร็จออกจากมะลากก่ง
พร้อมหมู่ทหารมะลานปง
ก้มเกล้าเค้าคงมะลงแตง
พระจึงมีสิงหนาทมะลาดจู
เหวยหมู่ทหารมะลานแฉง
จงตรวจเตรียมโยธามะลาแกง
ตามตำแหน่งของใครมะไลที ฯ๖คำฯ

๏ บัดนั้น
เสนารับสั่งมะลังบี่
ต่างชะแง้แลดูมะลูจี
พาทีเบี้ยวบุ้ยมะลุยตุง
แล้วมาเร่งรัดจัดเจา
พร้อมพรั่งดังเก่ามะเลาปุ่ง
คอยพระมะเหลไถมะไลทุง
ต่างนายหมายมุ่งจะลูงทา ฯ๔คำฯ

๏ เมื่อนั้น
พระมเหลไถมะไหลถา
ชวนนางตะแลงแกงมะแลงกา
ขึ้นทรงคชามะลากุย
ออกจากพลับพลามะลาโท
ทวยหาญขานโห่ตะลุ่ยปุ่ย
ดัดดั้นบั่นบุกปุกปุย
อีหลุกขลุกขลุยมะลุยปอย ฯ๔คำฯ เชิด

๏ มาจะกล่าวบทไป
ถึงท้าวไทอสุรามะลาก่อย
มรายกาดชาดเชื้อสะเรือดอย
สุราต้องกองกอยพะลอยไช
เพราะลอบชมนางฟ้าสลาโสด
ศุลีช้ำทำโทษมะโดดไข
มาตัวขาดอาจองทะลงใจ
เที่ยวไล่จับสัตว์ไพรสะไรกุง
สุรากินสิ้นซากมายากทุกข์
กำลังอยากบากบุกมะลุกปุ่ง
มาแลปะมะเหลไถสะไรชุง
สุราชาติมาดมุ่งมะรุงแชง
มราชักยักษ์ย่องมาลองดู
มาลอบด้อมค้อมอยู่พะดูแถง
พอได้ทีลีลามมะหามแทง
มะฮึกทำสำแดงแทลงกี
ถลากายหมายมั่นมะลันจ้อง

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

มะเหลจับรับรองสะรองกี้
สุรา ก่อยถอยท่ามะลารี
มะเหลรุกคลุกคลีประชีไช
ประชิดชิงอาวุธยุทธนา
ยักษ์ทนงทรงคทาตะลาไป่
ตลบป้องคล่องแคล่วมะแลวไท
มะลวงทีหนีไล่มะไลทอง ฯ๑๒คำฯ (เชิด)

พระมะเหลเถไถ